

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologia Moralis Universa

Jansen, Leonard

Coloniæ Agrippinæ, 1725

Casus LXVI. De Simonia.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39911

C A S U S LXVI.

De Simonia.

TIlmon Clericus dubitat, an simonia ejusque poenis sit obnoxius: 1. Quia fidei promissu temporale pro spirituali. 2. Commutavit spirituale pro spirituali. 3. Emit sacellum destructum, calicem consecratum, quem pro pretio elocat. 4. Dedit aliquid gratis, sed eâ intentione, ut ex gratitudine reddatur spirituale. 5. Emit S. reliquias, Officium, Sacrista, &c. 6. Servit Episcopo ex spe beneficii, frequentat chorum propter presentias. 7. Resignat beneficium Cajo, confidens, quod hic iterum sibi vel amico sit resignaturus. 8. Super dote Novitiorum & convivii paciscitur, nepotem in studiis alit, eâ conditione, ut Religiosus fiat. 9. Theologiam & Catechesin erga pretium tradit, Magisterium & Cathedram emit. 10. Sacramenta, etsi sit satis dives, non nisi erga pecuniam administrat, & pro majore labore plus exigit. 11. Pueros muneribus ad Religionem, & Superiores ad eorum admissionem allicit. 12. Aliquid exigit pro dispensatione, ejus omissione vel executione. 13. Pro dimissorialibus, pro approbatione, pro sententia in causa Ecclesiastica. 14. Pro obtinenda Romae gratia vel justitia, pro habita visitatione. 15. Pro sepultura. 16. Pro jure Patronatus, decimarum. 17. Pro jure ad fructus beneficis, item pro eo, ut duo Religiosi sibi invicem dent vota

R. D. Jansen Pars I.

ad Prioratum vel Provincialatum. 18. In resignatione sibi privatim pensiones reservat vel redimit. 19. Aliquid dat pro recommendatione, pro faciliore aditu ad collatorem, vel ut sibi statim significentur beneficia vacantia. 20. Dat Cajo beneficium, ut se & nepotem ex eo alat, ejus debita solvat. 21. Mutuum a collatore suscipit, ut timore amittendi debiti beneficium conferat. 22. Ab Episcopo beneficium acceptat cum pacto instruendi ejus consanguineum. 23. Cajo non vult conferre beneficium, nisi rogetur à Tizio, quem sibi vult habere obligatum. 24. Promittit Tizio mille Missas vel reparare Ecclesiam, aut dare votum ad Pastorum, ut sibi det votum ad Decanatum. 25. Dat temporale, ut alteri sit mutuum conferendi spirituale. 26. Dat bona sua Ecclesiae eo pacto, ut frater recipiatur in Canonicum. 27. Certat cum collatore, quod sibi beneficium non sit collaturus. 28. Dicit Cajo: Do vel dabo tibi beneficium, qui respondet: Accepto & do in gratiarum actionem mille aureos; vel: Da beneficium, ero gratus. 29. Postquam alius patrono heretico pecuniam pro beneficio obtulit, ipse plus offert. 30. Fratri suo emit titulum Ordinationis in mensa Abbatis. 31. In his excusat se per consuetudinem, vel saltem dubitat, an simoniam admiserit. 32. Dat pecuniam vel beneficium Cajo, ut à lite sibi

Ddd super

super beneficio intentata desistat, vel sibi debitum solvat. 33. Dat aliquid pro confirmatione vel possessione. 34. Vel ut apud confirmantem non denigretur. 35. Putat se non obligari ante sententiam, restituere beneficium simoniacum aut ejus fructus, tum quia simonia est tantum ecclesiastica vel confidentialis, tum quia non est completa, aut est ficta vel mentalis, aut beneficium dimittere non potest sine infamia vel gravi damno. 36. Quia simonia commissa est à tertio, & ipse tantum solvit munus à tertio promissum. 37. Tandem à simonia petit absolvi per Episcopum vel Religiosum Mendicantem. 38. Fructus & munera accepta restituit Ecclesie, pauperibus, vel danti. Pro Resol.

QUÆR. I. Quid est simonia?

I. 2. Est studiosa voluntas emendi vel vendendi aliquid spirituale vel spirituali annexum, *S. Th. 2. 2. q. 100. a. 1.* Malitia igitur simoniæ consistit in hoc, quod res spiritualis æstimetur tanquam aliquid æquabile vel commutabile cum re temporali, quæ est magna in Deum & res sacras irreverentia: si quis fictè sine animo se obligandi vel implendi promittat temporale dare pro spirituali vel contra, propriè non committit simoniam, nequidem mentalem, cum nihil det neque intendat dare vel commutare temporale pro spirituali, hinc nec pœnas incurrit, *Cajet. Sotus, Pyrrh. l. 5. t. 3. n. 9. & ibid. Wiestner n. 18.* peccat tamen mortaliter; est enim gravis irreverentia, ita abuti rebus sacris mentiendo & inducendo ad crimen simoniæ, quod credit

alterum committere; de cætero ad simoniam tria requiruntur: 1. *Materia spiritualis*, hoc est, ex se aut ex institutione Divina vel Ecclesie ad finem supernaturalem ordinata, ut gratia, Sacramenta, sacre reliquiæ, S. ceremoniæ, orationes privatae & publicæ, omnis actus jurisdictionis Ecclesiasticæ; ut dispensatio in votis, juramentis, aut impedimentis Ecclesiasticis, absolutio à peccatis & censuris, collatio indulgentiarum, officii, beneficii vel dignitatis Ecclesiasticæ, item omnia his annexa, ut jus Patronatus, jus decimandi, jus ad reditus beneficii, denique omnia vasa & paramenta sacra, quæ talia, res ab Ecclesia benedictæ, &c. 2. *Re-* 1.
quiritur pretium temporale, sive pecunia, sive quodcumque aliud pro modum pretii æquiparatum rei sacre; unde extra materiam beneficiorum non est simonia, dare rem spiritualem pro spirituali, Reliquias pro Reliquiis, Calicem pro Ciborio, Missas pro eleemosynis vel orationibus, *Gonzales, Chockier, Laym. Leuren. l. 3. q. 90.* quia nulla est irreverentia, si una res spiritualis commutetur cum alia, vel constituatur quasi pretium alterius; imò potest excessus valoris materialis unius compensari per pecuniam, ut cum calix mutatur cum calice, Ecclesie cum Ecclesia, *c. ad questiones de rerum perm. Haunol. de just. t. 6. t. 2. n. 568.* Dixi: *Extra materiam beneficiorum*; nam omnis contractus circa beneficia iisque annexa initus sine autoritate Superiorum est simonia, saltem juris Ecclesiastici, velut

3. velut permutare beneficia authoritate propriâ, aut in iis constituere pensiones, ut latius dicam *q. 10.* Neque est simonia, dare rem temporalem pro spiritali materialiter tantum, ut pecuniam pro calice consecrato, pro Agnis Dei, pro vestibus sacris, oleo & pane benedicto, Ecclesiis, Sacellis, loco sepulture, &c. modò carius non vendantur ratione consecrationis, quia tunc non venditur ipsa consecratio, sed materia sola, aurum, fundus, &c. De Ecclesia quidem dicitur *c. querelam, de sim. quod nec emi, nec redimi possit*; sed *d. c.* loquitur de venditione Ecclesiæ Regularis sine consensu Capituli, & ea constitutio contrariâ praxi abrogata est: notandum etiam, quòd prædicta ad usus sacros integra vendi possint; ut vendantur ad usus profanos, debent priùs confringi, ut amittant consecrationem, imò ligna & lapides Ecclesiæ etiam destructæ sine licentia Superiorum vendi prohibentur, *Sylvest. V. Simonia q. 12. Valent. Soto, Nav. c. 23. n. 108.* neque potest vestis, calix, vel alia res sacra erga pretium elocari, quia hoc esset vendere usum rei sacræ, *Suar. l. 4. de sim. c. 14. Engel l. 5. t. 3. n. 18.* 3. Ad simoniam requiritur, ut detur aliquid ex pacto im- vel explicito; nam ex mera liberalitate vel gratitudine aliquid dare vel recipere, non est simonia; pactum explicitum est, in quod partes expressè consentiunt, v. g. do beneficium, ut des pecuniam, ut remittas debitum, ut des mutuum, ut concedas usum domus, &c. & hoc vocatur *munus à manu.* Vel; Do be-

neficium, ut mihi servias, causam meam evincas, & vocatur *munus ab obsequio.* Vel: Procurabo beneficium, si me laudes, recommends, & dicitur *munus à lingua.* Pactum implicitum est, cum partes quidem expressè non conveniunt, ex circumstantiis tamen satis intelligitur, quòd dans spirituale velit obligare ad retribuendum temporale, vel econtra; ut si dicas: Da beneficium, ero tibi gratus, subintelligendo, per temporale, ut hodieum plerumque subintelligitur, nam si non retribuas, communiter habebis ingratus. Quòd si nullum pactum interveniat, adhuc poterit esse simonia mentalis, putà si detur temporale, ut sit finis vel motivum conferendi spirituale, vel detur spirituale eâ intentione, ut alter obligetur dare temporale, non ex iustitia, sed ex gratitudine aut benevolentia; tunc enim etsi signatè tantum aliquid intendatur vel petatur ex gratitudine, virtualiter tamen intenditur ut pretium; gratitudo enim non obligat ad aliquid determinatè, minùs ad aliquid temporale; nam gratitudini satisficit, si pro benefactore oretur, Missa legatur, eleëmofyna detur, &c. Hinc Inn. XI. benè damnavit Prop. 45. *Dare temporale pro spiritali non est simonia, quando temporale non datur tanquam pretium, sed duntaxat tanquam motivum conferendi vel efficiendi spirituale, vel etiam quando temporale sit solum gratuita compensatio pro spiritali aut econtra.* Item 46. *Et id quoque locum habet, etiamsi temporale sit principale motivum dandi spirituale, imò etiamsi sit finis ipsius rei spirituales.*

lis, sic ut illud pluris aestimetur quam res spiritualis. Vid. dicend. n. 25.

QUÆR. II. Quotuplex sit simonia?

5. *Pr.* Simonia dividitur *Primò* in eam, quæ est juris divini, & eam, quæ est juris humani seu Ecclesiastici. *Simonia juris Divini* est, quæ propter intrinsecam malitiam à Deo prohibetur, ut cum venditur, vel erga temporale quomodocunque commutatur res propriè spiritualis, ut Sacramenta, S. Reliquiæ, Officia spiritualia &c. Gravissima enim est irreverentia, si res spiritualis tam vilis habeatur, ut instar mercium vel rerum temporalium pretio venalis exponatur, vel commutetur, nec in hoc datur paritas materiæ, *Nav. Suar. Sanch. l. 1. in dec. c. 4. n. 1. Wiestner l. c. Reiffenst. l. 5. t. 3. n. 11. Simonia juris humani* dicitur, quæ ab Ecclesia ex motivo Religionis prohibetur, ut cum beneficium permutatur vel resignatur pro beneficio, de quo *infra* g. 10. aut venditur vel commutatur res non propriè spiritualis, sed spirituali annexa, vel ad eam ordinata, velut officium Sacristæ, œconomi, thesaurarii, Advocati Ecclesiæ, organædi &c. *c. si quis Episcopus c. 1. q. 1. c. salvator c. 1. q. 3.* intellige, si exerceri soleant per Clericos, secus si per Laicos, *Sylves. Suar. c. 25. n. 3. Pyrrh. n. 121.*
6. *Secundò* dividitur simonia in mentalem, conventionalem, realem & confidentialem. *Mentalis* non consistit in nudo proposito, sed in actuali collatione rei spiritualis, cum voluntate vel intentione obligandi, aut saltem

movendi accipientem ad retribuendum aliquod temporale, vel contrà, quamvis id exterius non significetur, neque ulla conventio im-vel explicita interveniat, sed sola spes aut voluntas aliquod temporale pro spirituali tanquam ex debito recipiendi, ut si Prælatus beneficium conferat Clerico, ut ideo obligetur vel moveatur ad ei serviendum, aut Clericus serviat Episcopo eâ intentione, ut ei loco mercedis debita conferat beneficium, *Valent. Castropalao pun. 2. n. 3. Wiestner n. 7.* Item simonia mentalis est, si spirituale principaliter fiat vel intendatur propter temporale, aut contrà, ut si quis Missam legat, Sacramenta ministret, concionetur, chorum frequentet, propter distributiones vel stipendium temporale, in eo sistendo, si temporale intendatur velut pretium æquivalens rei spirituali, *D. Th. quodl. 8. a. 11. Cardenas 2. cris. d. 27. c. 5. a. 2.* & patet ex dictis n. 5. Cerrum est, hanc simoniam mentalem esse peccatum, quia in animo æquiparat & commutat spirituale cum temporali, *Gonzales, Suar. Leuren. l. 5. q. 71.* *Simonia conventionalis* est externa conventio seu pactum im-vel explicitum dandi vel recipiendi aliquid spirituale pro temporali, conventionem tamen nondum impletâ ex utraque parte; est gravius peccatum quam purè mentalis. *Simonia realis* vocatur, quæ est ex utraque parte completa, ita ut unus tradiderit pecuniam saltem ex parte, & alter beneficium. *Simonia confidentialis* est, si quis sine expressâ
Papæ

Papæ licentia alicui procurer beneficium, conferendo, eligendo, præsentando, instituendo, confirmando, resignando, dando in commendam cum certa confidentia, id est cum pacto vel quasi pacto, ut is cui procuratur, illud ipsi vel alteri resignet, aut pensiones solvat, *Engel n. 32. La Croix l. 3. p. 1. n. 63.* potestque esse realis, vel purè mentalis, ut per se patet.

8. QUÆR. III. An simonia sit, pro ingressu vel receptione in Religionem accipere vel exigere temporale?

8. 1. Est simonia juris Divini pro ipsa receptione ad Novitiatum vel Professionem temporale recipere tanquam pretium, quia sicut Status Religiosus, sic & receptio ad illum est aliquid spirituale, *S. Th. q. 110. a. 3. Sibi Sylvius, Suar. l. 4. c. 17. à n. 4.* Idem est, si Monasterium alicui personæ det quid temporale, eo pacto, ut Monasterium ingrediatur, quia hoc est pretio emere vel conducere alterius ministerium spirituale, *Pyrrh. n. 61.* 2. Licitum est in Monasteriis non satis fundatis non tantum accipere spontè oblata, sed etiam aliquid exigere in dotem vel sustentationem personæ assumendæ, *S. Th. l. c. Sibi Cajet. Sylvius, Sylves. March. Engel. n. 21. Castrop. pun. 9. n. 4.* quia sustentatio non est aliquid spirituale; & sicut pro Sacramento matrimonii nihil licet exigere, benè autem pro onere sustentandi conjugem, ita & hîc; nec obstat *c. quoniam de sim.* ubi tamquam simoniacum pro-

hibetur etiam sub prætextu paupertatis aliquid temporale exigere; nam loquitur tantum de prætextu falsæ paupertatis, quando Monasterium verè inops non est. 3. Si Monasterium sit satis dotatum, ita ut ex redditibus præhabitis recipiendos commodè alere possit, est simonia pro onere sustentandi vel titulo dotis temporale exigere, etaret *ex c. non satis, c. veniens, c. dilectus de simon.* omnes cum *D. Th. in 4. dist. 5. q. 3. ad 3.* Præcipua difficultas est, an sit simonia solius juris Ecclesiastici, contra quam consuetudo prævalere possit, vel Juris Divini, ut docet *Reifensul à n. 170. cum March. Rodriq.* Idque probari potest 1. *ex d. c. quoniam & extrav. 1. de sim.* ubi contraria consuetudo dicitur corruptela. 2. Quia Monasteria opulenta nihil possunt exigere titulo necessariæ sustentationis, nec est alius titulus: ergo exigunt temporale pro ipsa admissione, *Sylvius a. 3. concl. 5.* idque meritò præsumitur, si assumptus nullum aliud talentum Religioni utile adferat præter pecuniam, *Steph. tr. 4. d. 11. n. 40.* 3. In collatione beneficii aliquid exigere pro jure ad fructus, est simonia juris Divini, quamdiu hoc jus est connexum cum officio spirituali, ut dicam *inf. n. 17.* Sed jus ad plenam sustentationem in monasteriis satis fundatis est connexum cum statu Religioso non minus quam cum beneficio: ergo. 4. Ab eo qui legitimè est electus, non potest aliquid peti pro confirmatione, quia jus ad eam habet, sed Religiosus

Ddd 3 etiam

etiam jus habet ad sustentationem: ergo. 5. Talis exactio in Monasteriis opulentiſſis eſt ſcandalofa, & retrahit à religione: ergo. Conſuetudo contraria repugnat juri naturali & Divino. E contra hanc ſimoniam eſſe tantum juris Eccleſiaſtici, ideòque conſuetudinem contrariam, quæ in Germania paſſim invaluit, præſertim pro Monialibus, damnandam non eſſe, docent *Sylveſ. Sotus l. 5. q. 6. a. 2. Arrag. q. 100. a. 3. Suar. c. 17. n. 3. Sporer n. 38. Pyrrh. n. 59.* Rationem dant 1. quia talis conſuetudo ſcitur & toleratur ab Eccleſia. 2. Non datur temporale pro ipſa receptione, ſed in ſuſtentionem recipiendi, & augmentum perſonarum ac cultus Divini. 3. Ad portanda onera matrimonii carnalis poteſt maritus quantumcunq̃ dives petere ab uxore dotem: ergo & Monasterium à Religioſo. 4. Monasterium poſt profeſſionem ſuccedit loco filii, & jam tum habet ſpem ſic ſuccedendi: atque illa ſpes eſt pretio æſtimabilis: ergo ejus intuitu aliquid exigi poteſt. Utraque ſententia eſt probabilis, ſed prior videtur juri & decori religioſo conformior. 5. Si Abbas alat aliquem in ſtudiis eà conditione, ut monasterium ingrediatur, vel ſi nolit, victum ſolvat, non eſt ſimonia, quia relinquit ei ingreſſum liberum: ſecus ſi eum abſolutè obliget, *Suar. Caſtopalao l. c. cont. Sanch.* An in luſu liceat exponere Miſſam, Roſarium, vel aliud ſpirituale erga pecuniam, dixi *Caſ. 59. n. 15.* 6. Quod attinet ad abuſus, qui fiunt circa apparatus

& ſumptus conviviorum in ſuſceptione & profeſſione Regularium, & dona, quæ cum exactione pacto im-vel-explicito pro veſtiaria, infir- maria, Bibliotheca, &c. abſque vera neceſſitate exiguntur, ea conſuetudo tanquam corruptela reprobat, *in cit. extrav. Nav. Suar. Pyrrh. n. 60.* Ratio eſt, quòd non ſit titulus ea exigendi, ergo exiguntur pro ipſa receptione ad Ordinem, quæ eſt quid ſpirituale.

QUÆR. IV. An ſit ſimonia, exigere aliquid pro doctiōne vel magiſterio?

Re. 1. Certum eſt, pretium accipi poſſe pro actu docendi ſcientias profanas, Matheſin, Philoſophiam, Jurisprudentiam, imò & Theologiam tam moralem, quàm ſpeculativam, quia harum finis eſt, inſtruere intellectum ad cognoscendas naturaliter veritates Theologicas; Theologia verò myſtica ſeu Aſceſis, Catecheſis, Concio, inſtructio in fide pro pretio fieri non poſſunt, quia ex fine ſuo ordinantur ad excitandos affectus ſupernaturales, ideòque ſunt intrinſecè invendibilia, *S. Th. q. 100. a. 3. ad 2. Et ibi Cajet. Suar. c. 18. n. 2.* 2. Pretium accipi poteſt pro cathedra vel licentia docendi, pro gradu Magiſterii vel Doctōratus, pro reſolutione caſus conſcientiæ, &c. *S. Th. l. c. Et ibi Arrag. Suar. l. c. Leur. q. 83.* quia nihil datur pro ſpirituale, ſed pro re vel labore naturali.

QUÆR. V. An aliquid dari vel exigi poſſit pro Sacramentorum adminiſtratione?

Re. 1.

10. §. 1. Pro ipso Sacramento dare pretium, est simonia juris Divini, quod etiam tenet de Sacramento matrimonii, etsi includat contractum civilem, quia est verum Sacramentum, potest tamen exigi dos, & quidem eò major, quò major est contrahentium inæqualitas, quia sic nihil petitur pro ipso Sacramento, *S. Th. Pyrrh. n. 12. Illfing. t. 5. n. 309. Wiestner. n. 36.* Item potest aliquid dari pro redimenda vexa, si in necessitate Sacramentum injustè negetur, aut tyrannus injustè detineat Eucharistiam, S. Reliquias, &c. quia id non datur ut pretium Sacramenti, vel rei sacræ, sed ut à peccato desistat. 2. Certum est, pro administratione Sacramentorum, pro Officio Divino, Litanis, precibus, sepultura, assistentia matrimonii, &c. temporale exigi posse, non ut pretium, sed in stipendium sustentationis ministrorum; nam *dignus est operarius mercede suâ, Matt. 10. Et qui servit Altari, æquum est, ut vivat de Altari, 1 Cor. 9. v. 13.* Nec obstat, quòd Minister fortè sit dives, vel aliunde sustentationem habeat; nam hoc per accidens est, & debetur sustentatio etiam ex hac actione spirituali: non tamen fas est Parocho, ob negatum injustè stipendium negare Sacramenta, sed oportet, ut aliâ viâ jus suum prosequatur, *c. 4. 36. §. 42. de sim. Engel. l. 5. s. 3. n. 14. Reiffenst. n. 200.* 3. Ratione majoris laboris plus exigi potest, non quidem ut pretium, si labor actioni spirituali sit intrinsecus, sed in susten-

tationem; qui enim plus laborat, majori sustentatione dignus est, idque à potiori tenet de labore extrinsecò, ut si debeas concionari, dicere Missam, statis horis, in loco diffito, cum cantu, &c. & hæc beneficio tuo annexa non fuerint, nunquam tamen plus exigi poterit, quàm lex vel consuetudo permittat, *Gutierrez, Valent. Sot. Suar. c. 21. n. 15.*

QUÆR. VI. Utrùm sit simonia, aliquid dare vel exigere pro actu virtutis?

11. §. 1. Affirmativè, si exigatur temporale ut pretium, secùs si permitte lege vel consuetudine detur ut stipendium sustentationis. 2. Potest dari spirituale ex spe & intentione consequendi temporale, dummodo temporale non sit finis principalis, vel econtra; sic enim habet consuetudo, ut detur Religiosis aliisque pauperibus eleemosyna, spe, ab iis obtinendi orationes; & Religiosi offerunt secularibus suas preces & Sacrificia, spe consequendi temporalia; pueris dantur munera, ut alliciantur ad Confessionem, Communionem, S. Ordines, Statum Religiosum, &c. hæreticis promittitur matrimonium, ut convertantur, maleficio vita, si fiat Catholicus; neque est simonia, Superioribus vel aliis absque omni pacto offerre munuscula, ut faciliteretur admissio in Religionem, quia id nullo jure prohibitum est; & ejusmodi munuscula non dantur ut pretium rei spiritualis, sed ut incitamentum ad bonum, *Reiffenst. n. 89. Castropalao p. 11.*

p. 11. n. 2. *La Croix* n. 189. si verò detur cum pacto vel obligatione, erit simonia, *Suar.* c. 16. n. 16. *Less.* c. 15. *dub.* 12. imò in materia beneficiorum est simonia, etiam si absque omni pacto detur ex solo motivo vel fine obtinendi spirituale pro temporali, vel contra, ut magis explicabitur n. 25.

QUÆR. VII. An aliquid dari possit pro potestate spirituali, vel ejus usu, vel non usu?

12. R. 1. Dare pretium pro potestate spirituali, v. g. excommunicandi, absolvendi, dispensandi, eligendi, præsentandi, aut etiam pro ipso actu absolutionis, dispensationis, electionis, confirmationis, institutionis, installationis, immissionis in beneficium, &c. item pro omissione horum actuum, est simonia, quia hæc omnia sunt quid spirituale vel spirituali annexum, & ordinantur ad salutem animarum. 2. Si indignus absolvatur propter temporale, simonia committitur; nam esto non vendatur tunc verè absolutio, quæ nulla est, venditur tamen usus vel potius abusus potestatis spiritualis, *Suar.* c. 19. n. 2. *Leur.* q. 77. qui etiam dicunt, esse simoniam, si Confessarius pœnitentem obliget ad dandas sibi eleëmofynas, quod plerùmque saltem scandalosum est. 3. In dispensationibus solet aliquid exigi, non in pretium, sed in multam, vel in sustentationem dispensantis aut ejus Officialium, attamen Ordinarii aliique Officiales exequentes dispensationem à Sede

Apost. concessam non possunt pro examinatione testium vel alio labore pecuniam accipere, nequidem in sustentationem, cum id ipsum in litteris commissionis sub excommunicatione reservata, & nullitate dispensationis specialiter interdicti soleat, *Nav.* *Castropalao* p. 12. n. 12. *Reiffenst.* n. 217. neque hîc excusare consuetudinem ex variis declarationibus S. Congreg. docet *Garc. de benef.* p. 8. c. 1. n. 102. Notario tamen pro examine testium & sumenda informatione super veritate narratorum in supplica permittitur quarta pars ducati; DD. cit. 4. Simonia est dare vel accipere pretium pro consecratione templi, calicis, campanæ, quia hæc actiones sunt spirituales, posse tamen ab Episcopo quid exigi in agnitionem Superioritatis, docet *Pyrrhing* n. 34. quid ni pro expensis itineris, si ita habeat consuetudo. 5. Pro collatione Ordinum vel primæ Tonsuræ, pro dimissorialibus, testimonialibus citra simoniam nihil dari, aut ab Episcopo vel ejus ministris, etiam spontè oblatum, acceptari potest, nullâ consuetudine etiam immemoriali obstante, *Trid. sess.* 21. c. 1. de ref. permittitur soli Notario decima pars autem, si salarium non habeat, vel ita permittat consuetudo, uti in his partibus, in quibus *Trid.* secundam illum vigorem non esse receptum testatur experientia & *La Croix* n. 167. 6. Similiter tanquam simoniacum prohibetur omnis datio vel acceptio munerum, etiam spontè

spontè sive ante sive post oblatorum intuitu examinis ad Parochiam, ab hac simonia dantes & acceptantes absolvi nequeunt, nisi dimissis beneficiis, quæ quomodocunque etiam ante obtinebant, & ad alia imposterùm inhabiles reddantur, *Trid. sess. 24. c. 18. de ref.*

7. Est simonia, si iudex in causa Ecclesiastica accipiat pretium pro sententia, quia est actus jurisdictionis spiritualis; si tamen indigeat assessore, pro eo stipendium sustentationis exigere potest, *Pyrrh. à n. 40. Engel. n. 20.*

8. Bonif. VIII. Greg. XIII. & Alex. VII. in Bulla 19. data 2. Maji Anno 1656. sub excommunicatione & nullitate gratiarum obtentæ prohibent omnes donationes, promissiones, etiam apud mediatos intercessores vel promotores factas, pro obtinenda pro se vel alio iustitia vel gratia apud S. Sedem, permittunt tamen mercedem convenientem pro labore illis, quibus non incumbit expeditio iustitiæ vel gratiæ.

14. 9. *Trid. sess. 24. c. 3. de ref.* præcipit visitatoribus Ecclesiasticis sub pœna dupli, ne ultra procuraciones canonicas, hoc est, victum pro se & suo moderato comitatu necessarium quidquam, etiam gratuitò oblatum, à visitatis per se vel suos acceptent, consuetudine quâcunque etiam immemoriali non obstante, unde inferunt *Barb. Pyrrh. l. 3. t. 39. n. 70. Engel. ibid. n. 16. Reiff. n. 56.* visitatores non posse exigere expensas factas in eundo vel redeundo, in conducendo aut emendo equos, minus æstimare equos mor-

R. D. Jansen Pars I.

tuos, vestes detritas, &c. quia vi *Trid. solus victus debetur, & quidem tantum ad dies, quibus fit visitatio; sed hic rigor non videtur ex toto receptus, quia passim videmus à viris doctis & timoratis exigere expensas necessarias itineris, ne visitatio iis præter laborem insuper damnum causet, absterreatquæ à functione tam salutari, neque aliquid petitur pro ipsa visitatione, quod esset simoniacum, sed pro expensis aut labore, S. Th. q. 100. a. 3. ad 3.*

QUÆR. VIII. An vendi possit sepultura?

15. R. 1. Jus sepulturæ in loco sacro absque simonia vendi non potest, *c. quarta & seqq. de sim.* potest tamen vendi locus vel fundus, sicut vendi potest calix consecratus, quantum valet ejus materia; quia sic non venditur benedictio, nec propriè jus sepulturæ, sed illud materiale, ad quod alia sequuntur, *S. Th. Suar. l. c. Cardenas, Pelliz. de reg. t. 8. c. 5. n. 172.* 2. Etiam pro actu sepulturæ pretium exigere est simoniacum, exigere tamen potest, quod vel gratis offertur, vel in sustentationem aut fabricam Ecclesiæ dari consuevit. Et hæc ratione excusantur, qui plus ab is petunt, qui honoratori loco inhumantur, æquum enim videtur, ut tales plus contribuant, non in pretium, sed sustentationem ministrorum, vel fabricam Ecclesiæ, si ita consuetudo habeat, *Arrag. Sylves. Plat. Laym. n. 36. Castropalao p. 8. n. 4. Pyrrh. n. 40.* qualiter res

Ecc

be-

benedictæ, ut Agnus Dei, vestes, Ecclesiæ, calices, &c. vendi possint, dixi q. 1.

QUÆR. IX. An vendi possit jus Patronatûs, decimarum vel fructus beneficii?

16. R. 1. Vendere Jus Patronatûs seorsim est simonia, at potest vendi fundus vel prædium, cui Jus Patronatûs annexum est, modò obinde non augeatur pretium; est autem suspicio ideo augeri pretium, & simoniam committi, si in contractu de eo fiat expressa mentio: in dubio præsumitur, quòd mentio fiat non ratione venditionis, sed ut emptor sciat jura rei venditæ annexa, *Castropalao pun. 14. n. 5. Engel. n. 25. Pyrrh. n. 75.* 2. Neque vendi potest jus directum decimandi, quia est spirituale, vel spirituali antecedenti annexum; potest tamen jus decimandi in uno loco permutari cum jure decimandi in alio; certum etiam est, ipsos fructus decimarum, frumenta, vina, &c. vendi posse, eùm nihil sint spirituale, nec de se spirituali annexum; imò ipsum jus utile decimandi, si auctoritate Papæ vel ex consuetudine separatum sit à jure directo, quòd semper manet penes Ecclesiam, illud poterit laicis competere, vendi & emi, *Engel. n. 22.* 3. Fructus beneficii vendi & locari possunt etiam ad longum tempus; prohibetur quidem *extrav. ambitiosa*, ne locentur ultra triennium, sed nullibi ferè id est receptum, teste *Nav. Cajet. Tolet. apud Castropalao p. 13. n. 5.*

QUÆR. X. Qualiter committatur simonia circa beneficia Ecclesiastica?

R. 1. Certum est, beneficium absque simonia vendi, seu pro eo pecuniam accipi non posse, & quamvis plerique Canonistæ cum Julio Claro, Garcia, &c. dicant, id esse simoniam solius juris Ecclesiastici; Theologi tamen communiter docent, esse simoniam jure Divino prohibitam, *S. Tb. sup. a. 4. in Corp. Suar. Castropalao p. 3. Pyrrh. n. 75. La Croix n. 118.* Nam quamvis beneficium includat duo, Officium scilicet spirituale, & jus ad fructus seu emolumenta temporalia; tamen hoc secundum jus fundatur in primo, tanquam in primario, eiq̃ue est annexum & accessorium: quamdiu ergo à suo principali per Papam (cui soli hoc comperit) separatum non est, vendi non potest, quin hoc ipsum censeatur vendi ipsum principale seu Officium spirituale; nec obstat, quòd vendi possit calix consecratus quoad materiam, aut fundus, cui annexum est Jus Patronatus; nam in his spirituale per accidens connexum est temporali, tanquam in præsupposito, ideòque temporale secundum suum valorem æstimari & vendi poterit absque hoc, quòd censeatur vendi spirituale; at jus percipiendi fructus è beneficio fundatur in Officio spirituali, tanquam in præsupposito & principali intuitu, ejus fructus debentur; ideòque dum venditur jus ad fructus, censeatur & principale

- amicum sustentet aut juvet in solvendis debitis, hoc enim est onus beneficio extrinsecum. 5. Si mutuum suscipias à collatore, ut ille te cogatur eligere vel conferre beneficium, ne alioquin ob tuam impotentiam debitum recipere non possit, es simoniacus, quia timore injusto damni temporalis emis votum, alter tamen sic dando votum non peccat, quia id facit ad redimendam injustam vexam, *Less. Laym. Pyrrh. n. 193.* Si bonâ fide mutuum accepisti, & alter timore perdendi creditum te spontè eligat, nec tu nec alter est simoniacus, quia beneficium dat liberè & sine pacto, ut moveat te ad faciendum id, ad quod ex justitia teneris.
22. 6. Qui acceptat beneficium cum pacto instruendi juventutem, vel quia instruxit, si beneficium sit loco pretii vel mercedis debitâ, dans & acceptans est simoniacus, secus si acceptet beneficium, cui onus docendi autoritate Superioris est adjunctum, colligitur ex *Trid. sess. 5. c. 5. sess. 23. c. 18.*
23. 7. Est simonia, si quis Cajo nolit conferre beneficium, nisi rogetur à Titio, quem vult sibi habere obligatum, quia erga beneficium emit obligationem Titii; si tamen id fieret absque pacto, non esset simonia, *Laym. Pyrrh. n. 138.*
24. 8. Si quis se obliget ad dandum mille in usus pauperum, vel ad legendum mille Missas, eâ conditione, ut alter det vel procuret beneficium, est simonia; idem tenet, si sic paciscantur:

Da mihi votum, & ego dabo tibi vel tuo consanguineo votum, quia Ecclesia circa beneficia prohibuit omnes pactiones sine consensu Superiorum, etiamsi spirituale detur pro spirituali, v. g. fructus elemosynarum aut Missarum pro beneficio, vel votum pro voto; idem videtur dicendum, si quis, ut obtineat beneficium, promittat aliquid dare ad fabricam vel reparationem Ecclesiæ, ut expressè habetur *c. ex multis 1. q. 3.* non tamen erit simonia, si illa obligatio sit beneficio annexa; quia tunc vitalis pacti nullum onus novum imponitur, sicut si eâ conditione detur beneficium, ut persolvat horas Canonicas, legat Missas à fundatore impositas, &c. 9. Dare temporale, v. g. obsequium, pecuniam, mutuum eâ intentione, ut alter ex eo tanquam ex sine seu motivo moveatur ad dandum beneficium vel votum, aut econtrâ, est simonia saltem juris Ecclesiastici, patet ex *Propos. damnatis sup. n. 4.* quamvis oppositum antehac docuerint DD. gravissimi. Ratio est, quòd si temporale sit motivum dandi spirituale, vel contra, tunc temporale se habet ut pretium virtuale; cum enim non detur alio motivo vel titulo, datur reipsa pro beneficio: ergo committitur simonia, quam etiam admittit, qui recipit temporale, & propter hoc movetur ad dandum beneficium; & sicut iudex, qui idèd fert sententiam iniquam, quia accepit munera, dicitur vendere justitiam, ita ille, qui

qui propter munera confect beneficium, dicitur vendere beneficium, quamvis nullum aliud pactum interveniat; si tamen munus temporale sit exigui momenti, non præsumitur simonia, quia tunc retribuens spirituale non censetur ad hoc fuisse motus à munere, nec alter per munus censetur movere voluisse, *Cardenas, La Croix n. 73.* si verò etiam antecedenter detur temporale, non ut alter pro temporali reddat spirituale; hoc enim esset velle, ut temporale fiat motivum conferendi spirituale, quod damnatum est; sed tantum eà intentione, ut conciliet sibi ejus amicitiam, benevolentiam vel gratitudinem, ex qua expectatur collatio beneficii, vel aliquid aliud, non est simonia, quia tunc motivum conferendi beneficium non est illud temporale, sed amicitia vel gratitudo, cujus occasionem dedit temporale, *Platel, Pyrrh. n. 125.* & si juxta *D. Th. q. 78. a. 2. ad 3.* non est usura, dare mutuum ad generandam in mutuante obligationem gratitudinis, & intendendo, ut ex illa rependat aliquid, quod ipsi placuerit, ita & hic non erit simonia, dare temporale eà intentione vel spe, ut reddatur spirituale vel quid aliud ex mera gratitudine aut benevolentia; valde tamen periculosum erit, tunc aliquid dare, quando agitur de conferendo beneficio; facile enim ejusmodi munus fiet motivum collationis, adedque pretium virtuale & emptio

implicita rei spiritualis, tuncque in foro externo præsumi intentionem simoniacam, testatur *Pyrrh. l. c. Engel. n. 7. 10.* Dare bona sua Ecclesie cum im- vel explicito pacto, ut assumatur in Canonicum, est simonia juris Divini, secus si quis simpliciter roget, ut assumatur, vel bona sua det ex mera liberalitate & devotione, et si Ecclesia ex post ipsi vel ejus liberis in gratiarum actionem conferat Canonicatum, *c. tua nos 34. de sim.* 11. Qui certat eum collatore vel eo, qui beneficium procurare potest, quod beneficium non sit impetraturus, simoniam committit; quia spe lucri virtualiter emit beneficii collationem vel procuracionem; cum enim in illorum potestate sit beneficium conferre vel procurare, idedque sponsonem lucrari, ejusmodi sponso est palliata emptio & simonia; nec obstat, quod in lusu licite exponam Missam erga pecuniam; nam hoc dato disparitas est, quod ex concessione Ecclesie pro Missa debeat stipendium sustentationis, non autem pro collatione vel procuracione beneficii. 12. Si Cajus liberaliter dicat, do tibi beneficium, & tu respondeas, accepto, & do in gratiarum actionem mille aureos, non est simonia, nisi des ut pretium æquivalens beneficio. Si autem Cajus dicat, dabo tibi beneficium, & tu dicas, dabo tibi mille, ac in animo ita sis constitutus, (uti ordinariè fit) ut reverà non sis datorus,

rus, nisi alter det beneficium, es simoniacus, quia reverè pacisceris & promittis virtualiter te daturum mille sub conditione, si alter permanserit in voluntate dandi beneficium, quod patet esse simoniam; aliud est, si ob visam in te benevolentiam gratis promittas dare mille, sive Cajus ex post det, sive non det beneficium; hoc autem rarò continget; si dicas, confer mihi beneficium, ero tibi gratus, si sincerè procedas, nolens te vel alterum ad quidquam obligare, non es simoniacus speculativè loquendo; in praxi tamen rarò aberit simonia, tum quia hæc verba hodiecum significant determinatè promitti compensationem temporalem; gratitudo autem ad nihil determinatè obligat, idedq̄ue adest implicitum pactum de dando temporali, & dans plerumq̄ue movetur spe temporalis compensationis, quam si non faciat, dicitur ingratus. 29. An patrono hæretico pro impetrando beneficio pecunia licitè dari possit, non convenit inter DD. in praxi pro majori conscientie securitate petenda est collatio à Papa, uti & licentia transigendi cum patrono hæretico super fructibus, quod à potiori tenet in Germania, ubi ex tolerantia Ecclesie, hæretici tolerati verè retinent jus patronatus: ergo si ab ipso hæretico immediatè pro pecunia accipias beneficium, committis simoniam Juris Divini; Papa autem ab ipso jus pro illa vice tollere & tibi conferre, insuperque

dispensare potest, ut cum eo agas super fructibus; si tamen patronus hæreticus vellet beneficium conferre hæretico, vel Catholico indigno, non est simonia dare pecuniam, ut tibi vel alteri digno indeterminatè conferatur; tunc enim non intendis tibi emere beneficium, sed Ecclesiam, quæ jus habet, ut beneficia conferantur dignis, liberare ab injusta vexa; postquam verò unus dignus pecuniam obtulit pro vexa injusta, alius plus offerre non potest, quia vexa Ecclesie jam redempta est per primum: ergo secundus non habet titulum, quo à simonia excusetur. 30. Emere titulum ordinationis jam constitutum, v. g. onus aliquot Missarum, cui respondet stipendium honestæ sustentationis, utique simonia est, quia titulus jam constitutus est quid spirituale, per consequens emitur spirituale pro temporali; si titulus nondum est constitutus, v. g. emis ex alterius prædio censum annuum centum imperial. aut emis mensam apud Prælatum vel Nobilem, super quo censu vel mensa postea petis ordinari, non est simonia: Ratio est, quòd ille census vel jus mensæ, antequam ab Episcopo in titulum ordinationis assumantur, sint quid merè temporale, nulli spirituali adhuc annexum. 31. Quamvis nulla consuetudo excusare possit à simonia juris naturalis & Divini, aded ut nunquam liceat dare vel accipere temporale tanquam pretium pro re spirituali, à simonia tamen Ecclesiasti-

fiastica excusat consuetudo per decem ad minus annos continuata, *Reiffenst. Engel. n. 16.* Ex hac consuetudine licitè exigitur stipendium pro benedictione nuptiarum, exequiis, collatione Sacramentorum, ut sup. dictum est. 16. In dubio multò magis in probabilitate, quòd simonia non intervenerit, potes te judicare innocentem & ab omni pœna immunem, quia in dubio delictum non præsumitur, & innocentia est in possessione, *Suar. Pyrrh. n. 132.* etsi forum externum, si verba sint dubia, in odium criminis aded familiaris simoniam præsumat.

QUÆR. XI. Qualiter hïc vexa redimi possit?

32. R. Circa hoc tres assignari Regulas. PRIMA: *Non est simonia, pretio vel aliquo temporali redimere injustam vexam circa jus jam acquisitum,* v. g. potes dare pecuniam, ut quis desistat ab iniqua lite circa beneficium jam plenè à te obtentum, *S. Thom. q. 100. a. 2. ad 5.* Ratio est, quòd tunc non detur pecunia pro re vel jure aliquo spiritali, utpote quod jam supponitur esse acquisitum, sed pro tollenda vexa. Requiritur autem, ut vexa sit injusta; nam si justè vexeris, v. g. aliquis agit ad te privandum beneficio ob delictum; simonia est pretio vexam redimere, quia jus tuum tunc non est firmum, sed ob delictum auferibile: ergo redimendo vexam pretio emis tibi jus firmum. Si des aliquid spirituale, v. g. resignas alicui beneficium tenuius, ut cesset

vexare in pinguiori, iterum es simoniacus, quia das spirituale pro temporali, scilicet pro liberatione ab iniqua vexa, quæ est quid temporale, *Pyrrhing. n. 108.* Intellige si beneficium des ex pacto, secus si des merè liberaliter ad emolliendum vexantis animum, ut ab injusto processu, à struendis insidiis, ab iniqua vexatione, vel alia vexa desistat, aut ut pecuniam tibi liquidò debitam consequaris, non committis simoniam, *Pyrrhing. n. 141.* quia non das beneficium ex contractu, neque ut aliquid commutabile cum temporali vexa, sed ut incites ad actum justitiæ, & animum vexantis avertas à peccato.

33. SECUNDA REGULA: Si in jure acquirendo iniquè vexeris ab iis, qui prodesse, seu jus illud concedere possunt, iisque des aliquod temporale, ut à vexa desistant, simoniam committis, *S. Thom. l. c. Soto, Less. Suar. c. 50. n. 23. Viva opusc. 3. q. 9. a. 4.* quia desistere à vexa tunc est reipsâ tibi conferre jus spirituale, quod injustè negabant, aded quæ illud jus virtualiter emis: v. g. Episcopus tibi legitimè præsentato negat institutionem, vel electo confirmationem, quamvis tibi institutio vel confirmatio ex justitia sit debita, tamen non potes dare pretium ei, qui instituere vel confirmare detrectat, quia ante institutionem vel confirmationem necdum habes plenum jus, sed illud tibi emis pecuniâ, quod est simoniacum: ècontra si jam institutus aut

aut confirmatus es, & sola possessio tibi injustè negetur, vel impediatur, hanc vexam pecunià redimere licebit, quia possessio non est spiritualis, nisi ratione tituli vel juris, cui annexa est: ergo acquisito jam pleno jure & titulo non datur pretium pro aliquo spirituali, sed tantum pro tollendo impedimento injusto possessionis, quæ consistit in facto temporali, sicut si habeas jus certum decimandi, posses aliquid dare, ne impediaris ab actuali decimarum occupatione, *S. Tb. a. 2. ad 5. & ibi Arrag. Vega, Suar. n. 31. contra Garciam & alios.*

34. TERTIA REGULA, non est simonia, etiam circa jus beneficii acquirendum, injustam vexam pretio redimere ab iis, qui obesse possunt, non autem prodesse seu conferre aliquid ad obtinendum beneficium, v. g. aliquis te diffamat, electores aut collatorem vi vel fraude impedit, quò minus te eligant, potes dare pretium, ut cesset à diffamatione, vi vel fraude, quia hoc est tantum redimere famam, & tollere vim ac fraudem, quæ sublatà electoribus & collatoribus adhuc liberum est eligere, quem volunt; jam dicta tenent in materia beneficiorum, in qua jura strictius procedunt; nam in aliis rebus spiritualibus, ut si injustè negentur Sacramenta, absolutio à censuris, vel aliquis te injustè velit censurare, licitè hanc vexam pretio redimis, etiam ab eo, qui

prodesse, seu hæc spiritualia conferre potest; quia pecunia non datur pro Sacramento seu dispensatione, sed ut alium moveas ad explendum suum officium, ad quod ex charitate vel justitia tenetur, *Gloss. inc. ad aures 24. & in c. dilectus 28. V. restituere.*

QUÆR. XII. Quæ sint pœnæ simoniacorum?

35. R. Sunt seqq. 1. Simonia realis in Religionis ingressu, in Ordine & beneficio Ecclesiastico admittenda, tam pro dante quam accipiente, inducit ipso facto excommunicationem Papæ reservatam; simoniacè ordinans insuper interdicitur ab ingressu Ecclesiæ, & saltem ad triennium ipso facto suspenditur à collatione omnium Ordinum, etiam primæ Tonsuræ, *c. 45. de sim. & ordinatus suspenditur ab omni Ordine, usque dum à Papa absolvatur, & incurrit privationem omnium of- & beneficiorum, & inhabilitatem ad ea, Sixtus V. in Bulla 91. novum & salutare. Letur. q. 107.* 2. Omnis electio, confirmatio, presentatio, institutio, etiam ignorante electo vel proviso, simoniacè facta, est irrita ipso facto, nullumque jus tribuit, sed beneficium & fructus ante sententiam restitui debent, etiamsi crimen sit occultum, & sic provisos fit inhabilis ad illud beneficium, etiam ex dispensatione Episcopi obtinendum; aliis tamen beneficiis ritè obtentis ipso jure non privatur, nec ad alia obtinenda fit inhabilis ante

ante sententiam iudicis, *Extrav. 2. de sim. c. 23. § 26. eod. Pyrrh. n. 95. Engel. n. 37. Leurr. q. 105.* 3. Beneficia simoniacè obrenta vacant ipso jure, & sunt reservata Papæ, *d. extrav. 2.* 4. Pœnæ enumeratæ extenduntur ad simoniam confidentialem, etsi ex una tantum parte completam, *Less. c. 35. dub. 26. Pyrrh. n. 115. Engel. l. c. & constat ex Constit. Pii IV. Romanum, & Pii V. intolerabilis.* Item probabilius extenduntur ad simoniam juris Ecclesiastici, quæ in permutationibus, resignationibus beneficiorum, &c. committitur, *Suar. c. 55. n. 19. Pyrrh. n. 155. Viva opusc. 3. q. ult. a. 1.* quia cit. *Extrav.* loquitur de utraque simonia juris Divini & Ecclesiastici, & ita habet stylus curiæ, quamvis oppositum, quod docet *Nav. Less. Sanch. Dian. p. 4. t. 4. R. 155.* non sit improbable, eò quòd simonia ecclesiastica non sit propriè talis, nec in odiosis veniat nomine simoniæ; excipitur simonia confidentialis, quam jura pœnalia clarè exprimunt. 4. Prædictæ juris pœnæ propter nullam simoniam ipso facto incurruntur, nisi in materia Ordinum, beneficiorum & ingressus in Religionem, *Nav. c. 23. n. 111. Engel. n. 35. Sporer n. 41.* imò nec in hac materia (si simoniam confidentialem excipias) ipso facto incurruntur, nisi simonia sit realis, & ex utraque parte completa, ita ut unus tradiderit pecuniam saltem ex parte, & alter rem spiritualem, *R. D. Jansen Pars 1.*

Nav. Zerol. Gonzal. & innumeris quos refert Garc. de benef. p. 8. c. 1. n. 19. La Croix n. 212. quia sic habet stylus curiæ, & pœnæ solùm extendendæ sunt ad simoniam perfectam, qualis non est, nisi sit completa; hinc si quis promittat temporale pro spirituali, vel contra, & postea accepto spirituali pœnitentiâ datus promissum non impleat, non incurrit pœnam simoniæ realis, neque injustitiam committit, cùm conventio de dando spirituali invalida sit, *Suar. l. c. Leurr. q. 72.* 5. Ficta promissio rei temporalis erga spiritualem, vel contra, absque animo obligandi vel implendi, sicut non est vera simonia, sic nec pœnas inducit, ut dixi *q. 1.* idèdque ex ejusmodi fictione impetrans beneficium non tenetur illud dimittere; similiter nec simonia mentalis pœnas inducit; hinc si fingas te servitium vel pecuniam dare gratis, cùm tamen des principaliter ad obtinendum beneficium, econtrà alter eadem intentione absque omni pacto det beneficium, non teneris beneficium dimittere, *S. Th. l. c. Dian. p. 4. t. 4. R. 158.* 6. Si simoniacus occultus non possit dimittere beneficium sine gravi damno justis status vel famæ, potest dimissionem differre, usque dum dispensationem impetrarit, vel periculum damni cesserit, *Sanch. Dian. tr. 5. R. 56.* quia Ecclesia & leges humanæ non obligant cum tanto incommodo; fructus tamen

Fff

per-

percepti restitui debent, quia plerumque occultè restitui possunt sine infamia.

QUÆR. XIII. Quid si simonia non à beneficiato, sed à tertio sit commissa?

36.

¶ 1. Si electo vel proviso inficio pecunia ab alio data vel promissa sit, ad malitiosè impediendam ejus electionem vel collationem, valet electio & collatio, *c. nobis 27. de sim.* 2. Si à tertio non malitiosè sed in tui favorem aliquid datum est, & tu ignorans vel etiam suspicans, ne aliquid fieret, contradixisti, postea autem deposità suspicione beneficium bonâ fide suscepisti, licet ex post certò rescias, simoniam intervenisse, provisio non est simoniaca, nec invalida, *c. sicut tuis 33. de sim. La Croix n. 207. Leur. q. 106.* Si verò eventualiter non contradixeris, & te ignorante simonia realis & completa in tui favorem intervenerit, collatio & provisio ipso facto est nulla, & beneficium (nisi illud per triennium bonâ fide possederis, vel dispensationem obtineas) unâ cum fructibus adhuc existentibus ante sententiam restituere debes; fructus tamen tuo ministerio correspondentes velut jura stolæ & præsentias chorales retinere potes, *d. c. sicut. S. Th. l. c. Suar. c. 57. à n. 35. Pyrrh. à n. 95. Reiffenst. n. 278.* & certum esse dicit *Leur. l. c.* 3. Si ab initio quidem contradixisti, sed ex post certioratus de simonia,

à tertio in tui gratiam commissa, beneficium acceptes, collatio est nulla, quia cooperaris simoniæ cognitæ saltem quoad executionem, *Castropalao sup. Suar. n. 29.* Idem est, si rescians alium aliquid nomine tuo dedisse, illud ante impetratum beneficium nefariò mediatori refundas, hoc ipso enim censeris consentire, etsi antea contradixeris, ideòque provisio est nulla: si refundas post obtentum beneficium, animo ratificandi factum alterius, admittis simoniam, etsi ante contradixeris, & juxta *D. Th. March. &c.* collatio iterum est nulla, tenerisque beneficium resignare, quia pecunia data est tuo nomine: ergo si eam refundas, contractum simoniacum completes, & in facto revocas primam contradictionem. Econtra *Suar. Pyrrh. l. c. Diana p. 11. t. 5. R. 16.* probabiliter dicunt, collationem non esse ipso facto nullam, & beneficium retineri posse, usque dum à iudice tollatur, quia ut supponitur, contradixisti, & bonâ fide acceptasti beneficium: ergo collatio fuit valida & completa, & semel valida per subsequens factum simoniacum invalidari non potuit. 4. Si post collationem pecuniam refundas, non animo approbandi factum, sed ne dicaris ingratus, ne alter propter te patiatur damnum, non erit simonia, neque ideò beneficio privari poteris, quia hoc malum non est, sicut malum non est, si pater solvat

solvat debita filii malè contracta, DD. cit.

QUÆR. XIV. Quinam à dictis pœnis absolvere possint?

37.

R. 1. Per se absolvere potest solus Papa, *extrav. 1. & 2. de sim. ex speciali tamen privilegio ab excommunicatione absolvere possunt Episcopi & Religiosi Mendicantes, ac cum iis participantes, urpote quibus concessum est absolvere ab omnibus casibus extra Bullam Cœnæ Papæ reservatis, modò res non sit publica, & ad forum contentiosum deducta, Trid. sess. 24. c. 6. de ref. Suar. c. 61. n. 4. Castro-palao p. 8. n. 2. Pyrrh. n. 72. Peiffenst. n. 333.* 2. Si beneficiatus invincibiliter ignoravit, beneficium simoniacè à se fuisse obtentum, dispensare potest Episcopus, ut illud postquam liberè resignavit, retineat, vel potius de novo acquirat, si beneficium sit simplex; si verò sit curatum, dignitas vel Prælatūra non potest dispensante Episcopo illud retinere, aut de novo acquirere, nisi postquam collatum alteri denudò vacaverit, DD. cit. imò & hîc posse dispensare Episcopum, quamdiu electio vel collatio per sententiam non fuit reprobata, docet *Reiffenst. à n. 336.* 3. Si quis sciens vel consentiens beneficium qualecunque simoniacè obtinuit, Episcopus nec pro foro in- nec pro externo dispensare potest, ut talis illud beneficium vel retineat, vel alià vice acquirat, etiamsi simonia

sit occulta, pro quo *Favin. adducit declarationem Cardinalium t. 4. decis. Rota f. 77.* 4. Si simonia sit publica, adedòque necessaria dispensatio, pro foro externo recurrendum est ad Datariam Apostolicam, & supplica consignanda est supremo Datario, si occulta, recurrendum ad pœnitentiariam seu summum pœnitentiarium; attamen testatur *Corradus apud Reiffenst. n. 343.* Papam rarissimè & non nisi ex causis gravissimis in simonia formali dispensare.

QUÆR. XV. Quid circa restitutionem rei simoniacæ?

38.

R. Seqq. 1. Nihil spirituale simoniacè acceptum præter beneficium est restituendum, quia cætera vel restitui, ut non possunt, vel non sunt restituenda ante sententiam, eò quòd canones tantùm mandent restitutionem beneficii, *Less. l. 1. c. 35. dub. 29. Suar. c. 59. à n. 28.* 2. Pretium & quodvis temporale acceptum pro re merè spirituali, quæ nullum jus aut commodum temporale adjunctum habet, ex jure naturali ante omnem judicis sententiam restituendum est, quia res merè spiritualis, v. g. Sacramentum, consecratio, benedictio, &c. non est pretio æstimabilis seu vendibilis, & ministri Ecclesiæ non sunt domini, sed tantùm dispensatores ejusmodi rerum, ideòque venderent rem non suam, & intrinsecè invendibilem, sed pro re non sua & invendibili non potest

justè accipi & retineri pretium: ergo. 3. Si vendatur res non merè spiritualis, v. g. calix consecratus, castrum, cui annexum est Jus Patronatus, quod accipitur pro materia vel fundo, retineri potest; si verò calix propter consecrationem, vel castrum propter annexum Jus Patronatûs cariùs venditur, pretium correspondens consecrationi vel Juri Patronatûs ante sententiam restitui debet, quia accipitur pro spirituali, quod est invendibile, *La Croix n. 242.* 4. Quamvis beneficium Ecclesiasticum non sit merè spirituale, sed annexa habeat emolumenta temporalia, pretium tamen pro beneficio acceptum ante sententiam restitui debet saltem ex jure positivo, *c. de hoc 11. de sim. Nav. man. c. 17. n. 23. Laym. c. ult. n. 83.* & in hoc convenire omnes dicit *Moya t. 6. d. 4. q. 7.* 5. Pretium aut minus simoniacum pro beneficio ac-

ceptum non danti, sed Ecclesiæ, in qua est beneficium, restitui debet, *c. 11. de sim.* aut pauperibus saltem, si ita habeat consuetudo, *S. Th. q. 100. a. 6. ad 3. Castropalao p. 26. n. 5. Pyrrh. n. 182.* quod tamen alii probabilissimè intelligunt post sententiam judicis; nam ante sententiam standum est juri naturali, quod exigit, restitutionem fieri parti læsæ, seu ipsi danti pretium, nisi ipse spontè remittat, aut ex jure clarè monstretur, ipsum ante sententiam jure suo esse privatam, quod monstrari non potest, *Sotus, Bann. Arrag. apud Castropalao l. c. Moya n. 13. Laym. à n. 79. Sporer. n. 51.* quòd si pactum sit rescissum ante collationem beneficii, certum est, pretium debere restitui illi, qui dedit, quia ob contractum & simoniam non completam pœnas non incurrit: ergo nec pretio suo privandus est.

